

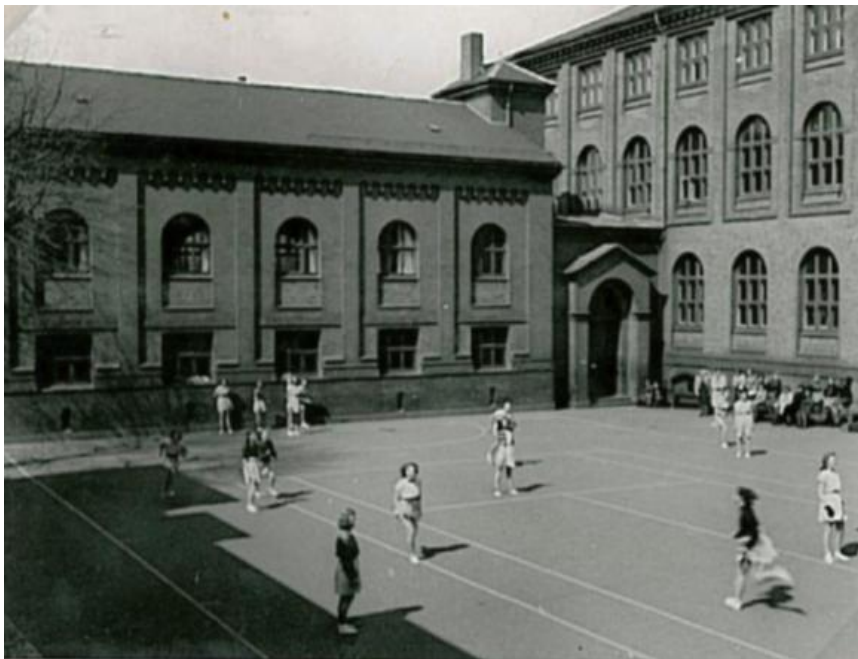
5. Skolen og Byen

Aalborg var under krigen vigtig pga. havnen og lufthavnen. Derfra kunne man komme videre til Norge, som også var besat af tyskerne. Aalborg var derfor den by i Danmark, hvor der var flest tyske soldater i forhold til antallet af indbyggere. Det betød, at de tyske soldater var meget synlige i Aalborg.

På Aalborg Katedralskole så man også ofte tyske soldater. Skolens gymnastiksal blev af og til brugt som sovesale for tyske soldater, der skulle til eller fra Norge.

Under den tyske besættelse blev især pigernes gymnastiksal ind imellem brugt som sovesal for tyske soldater. Her er et billede fra midten af 1930'erne med piger i gymnastiksalen, mens skolen stadig havde eneret til at bruge den.

Under besættelsen måtte pigerne ofte have gymnastik i skolegården, hvor der var malet streger til boldspil. På billedet spiller man langbold.

Skolens rektor havde forbudt soldaterne at være i skolegården. Normalt rettede tyskerne sig efter det. I april 1942 var der alligevel nogle tyske soldater, der besluttede sig for at kigge nærmere på pigerne – og deres boldspil i skolegården.

Der var flere lærere, der forgæves forsøgte at få dem til at flytte sig. Soldaterne ville heller ikke rette sig efter rektoren, da han beordrede dem væk.

Det endte med at soldaterne og deres officerer opførte sig truende overfor skolens rektor. Mange elever så nogle af disse skænderier og det gav dem et endnu mere negativt indtryk af tyskerne.

En elev fortalte i 1945 om hvordan han med øjnene forsøgte at genere de tyske soldater i skolegården:

”Jeg gik rundt på legepladsen med en kammerat og hver gang vi passerede tyskerne, sendte vi dem et blik, der ganske roligt og koldt, som en isnende kuldebølge, indtrængende fortalte dem, at havde vi en kniv, så ville vi snitte dem alle sammen midt over lige under livremmen. Da vi gik forbi dem igen, fik de et brusebad af et blik..., og det må have virket på dem, for deres mundvige begyndte ganske langsomt at trække ned, og deres øjne blev onde”

Kjeld Galster. Aalborg Katedralskole under Besættelsen. Aalborg 1945, side 34

Der havde også været nogle skænderier mellem elever fra Katedralskolen og tyske soldater på skøjtebanen. Tyskerne mente, at en elev fra skolen havde væltet en soldat med vilje.

En anden elev spyttede foran tyskernes hovedkvarter, da han kom forbi på vej hjem fra skole. Drengen blev straks tilbageholdt af tyskerne. 3 måneder senere måtte drengen undskylde overfor den tyske kommandant i overværelse af skolens rektor, klasselæreren og sin far. Der gik så lang tid, fordi der var nogle, der ville have drengen fængslet og dømt. Det var altså heldigt for ham, at han kun skulle give en undskyldning.

En elev, der blev student i 1945, fortæller om tyskernes brug af gymnastiksalene:

„Denne tyskerkaserne midt i Katedralskolen var en byld på hele skolen, og tanken om, at tyskerne var så nær, irriterede og ophidsede bestandig eleverne, - og det skal heller ikke være nogen hemmelighed, at da Churchill-klubben gik i aktion i Aalborg, tænkte drengene mere end een gang på at brænde denne tyskerfløj af - og blev kun holdt tilbage fra deres forehavende på grund af den omstændighed, at andre dele af skolen efter al sandsynlighed ville brænde samtidig. Der lå jo halm inde i gymnastiksalene, havde drengene set, og det hele var så lige til.

Tyskerne blev der længe. De kom og gik. Når et hold var rejst, bredte der sig stor glæde på hele skolen, og man håbede på snart at kunne tage gymnastiksalene i brug. Men snart måtte rektor til elevernes og sin egen bedrøvelse meddele, at nu kom der et hold til.

Kjeld Galster. Aalborg Katedralskole under Besættelsen. Aalborg 1945, side 35

Rektoren på Aalborg Katedralskole skulle være med til at sikre, at der ikke kom for meget uro blandt skolens elever under besættelsen. Derfor skulle han som mange andre i landet give formaninger om, at man skulle opføre sig ordentligt og ikke genere tyskerne. Rektoren gav også alle disse meddelelser videre til eleverne. Men samtidig holdt han af og til nogle taler på skolen, som kunne virke negative overfor tyskerne. Han fortalte f.eks. om historiske, danske helte, der havde kæmpet for Danmark. Han talte også om valget mellem godt og ondt.

Nogle af eleverne på Aalborg Katedralskole kan derfor godt have fået den opfattelse, at rektoren gik ind for modstand mod tyskerne.

Der var altså mange grunde til, at elever på Katedralskolen kunne få lyst til at lave modstandskamp. Der var så samtidig flyttet et par drenge til byen og skolen, der tidligere havde lavet lidt sabotage mod tyskerne. På Aalborg Katedralskole kunne de finde nogle kammerater, der havde samme indstilling til tyskerne og samarbejdspolitikken som de selv.

Tyskerne og de danske politikere og embedsmænd kunne ikke forstå, hvad der var gået galt, da Churchill-klubben blev fanget i maj 1942. Drengene kom alle fra det, man opfattede som "gode hjem". De passede deres skole og var dygtige elever.

Undervisningsministeriet undersøgte stemningen på skolen for at finde ud af, om der blev talt negativt om tyskerne. Undersøgelsen viste, at rektoren var begejstret for englænderne. Men man mente ikke, at det havde nogen indflydelse på hele skolen. I undersøgelsen mente man i stedet, at drengenes handlinger skyldtes situationen i Danmark på det tidspunkt. Man mente derfor ikke, at der var grund til at fyre rektoren.

Det var tyskerne ikke tilfredse med. Der kom besked fra Berlin om, at undervisningsministeren skulle gøre noget. Ministeren blev derved presset til at bortvise Aalborg Katedralskoles rektor fra skolen. Han skulle desuden flytte fra Aalborg.

Rektoren kunne først flytte tilbage til byen og skolen efter Danmarks befrielse 4. maj 1945.

Arbejdsopgaver

1. Hvorfor mødte drengene fra Churchill-klubben mange tyske soldater i byen og på skolen?
2. Hvilken holdning var der til tyskerne på Aalborg Katedralskole?
3. Hvorfor blev rektoren for Aalborg Katedralskole bortvist?
4. Tror du, at rektors bortvisning gjorde holdningen på Aalborg Katedralskole mere positiv overfor tyskerne?
5. Forestil dig at du er elev på Aalborg Katedralskole i 1942. Forklar din sidekammerat hvordan du oplever det at møde tyske soldater på byens gader og i skolen. Diskuter hvad I kan gøre ved det.